

Genealogiske Smaastykker.

I.

En Hypothese om Familien Aall's Oprindelse.

Af et Brev fra afdøde Geheimelegationsraad **A. Skribe**.

I Indledningen til den af Bureauchef W. Lassen (i Forening med Otto Gr. Lundh) udarbejdede Stamtavle over Familien Aall¹⁾ hedder det: Slægten skal i 2den Halvdel af det 17de Aarh. være flyttet fra Jylland til England. Dette erindrede Statsraad Nils Aall til Ulefos med Bestemthed at have hørt af sin Farfader. Overfor denne bestemte Erindring (Statsraad N. Aal havde jo ved Farfaderens Død fyldt sit 14de Aar) maa, saa synes mig, de øvrige Familie-Traditioner forstumme. Hvor uholdbare og urimelige, disse var, har Lassen desuden fyldestgørende paavist, og det er paa Grundlag af denne Statsraad Aalls Ungdomserindring, der vistnok bør fastholdes som et Alpha-Omega for enhver Undersøgelse ang. Slægtens Oprindelse, at jeg fra Tid til anden allevegne, hvor Navnet Aal forekommer i Jylland som Personnavn eller Navn paa Sogne, Landsbyer etc. standsede derved, for at ransage de paa respektive Steder forekommende Familier (navnlig Præsternes). Jeg skal nu begrunde min Formening om: At de norske Aaller med ikke ganske liden Sandsynlighed kunne antages at skrive sig fra Aal Sogn i Vester Horne Herred (Ribe Amt og Stift), vel erindrende mig min Børnelærdom: „a posse ad esse non valet consequentia“.

I mange Kilder og særlig i Dr. O. Nielsens „Historiske Efterretninger om Vester Horne Herred“ findes de tre første Præster til Aal Kirke (efter Reformationen) at have været Herr *Tøste Philipsen*, fulgt af Sønnen Herr *Philip Tøstesen* og dennes Søn Herr *Niels Philipsen*, hvilken Sidste var Præst til Aal Kirke fra 25. April 1593 til sin Død 1633. Herr Niels Philipsen's Hustru Cathrine døde ganske kort efter Manden, og af det den 2den August 1633 afholdte Skifte sees det at Arvin-

¹⁾ W. Lassen, Norske Stamtavler I, Christiania 1868, 4to.

gerne vare: Datteren *Maren*, gift med Niels Madsen i Skjødstrup (Aal Sogn), Datteren *Marie* med sin Mand Herr Peder Clausen, Sognepræst til Aal efter Svigerfaderen, — og Sønnen *Jacob Nielsen Aal*, der (som det udtrykkelig hedder) tog Arv efter Forældrene, men *ikke var tilstede ved Skiftet*.

Af de interessante Efterretninger, der haves om Ribe Cathedralskole og dens Disciple fra ældre Tider, sees det, at bemeldte Jacob Nielsen Aal i Aaret 1617 blev dimitteret fra nævnte Skole. I Universitetsmatriklen er han indført som Jacobus Nicolai Oell (efter Datidens sædvanlige Skrivemaade). — 1620 blev han Rector ved Ringkjøbing Skole, men efter omtrent 1½ Aars Forløb *resignerede* han uden at efterlade noget Spor af, at han *atter* skulde være indtraadt i Lærerstanden eller være optaget i den geistlige Stand. (I de herhen hørende rige Hjelpekilder er jeg temmelig vel bevandret). Han maa vistnok være slaaet ind paa en hel anden Livsbane, rimeligvis Handelsvirksomhed. Nogen anden lader sig efter hans antecedentia ikke vel tænke, og at han har søgt til Udlandet og slaaet sig ned der (det være sig fra første Færd i England eller andetsteds), forekommer mig saa meget mere antageligt, som han — hvis han efter den frivillige Opgivelse af Rectorpladsen i Ringkjøbing var forbleven i Danmark — neppe vilde have undladt personlig at møde ved det elleve Aar senere afholdte Dødsskifte. Hans fulde Navn i Forbindelse med disse faa bevarede Livsforhold (gid mere om ham maatte kunne findes) har bragt mig paa den Tanke, at man *muligen* i den her nævnte Jacob Nielsen Aall kunde se Farfaderen til den Jacob Aall, hvis Søn Niels Jacobsøn Aall (c. 1714), 12 Aar gammel blev sendt fra England (London?) til Brevig og der voxede op til at blive Stamfader til en talrig og med Føie anseet Slægt.

Det historiske Bevis for min Gisnings Rigtighed (eller Urigtighed) vil vanskelig kunne tænkes at skulle komme tilstede, med mindre et heldigt Tilfælde skulde kunne udfylde Summen af de 70 Aar, saa at man kom til Kundskab om min jydsk Jacob Aal's Descendenter i andet Led eller om hans yngre engelske Navnefætters Farfader.